

PRIM MINISTRU

Doamnă vicepreședinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea OUG 75/1999 privind activitatea de audit financiar*, inițiată de domnul deputat USR Claudiu Iulius Gavril Năsui (Bp.437/2022).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Ordonanței de urgență a Guvernului nr.75/1999 privind activitatea de audit financiar, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, în scopul facilitării accesului la profesia de auditor intern pentru persoanele care dețin certificate de audit intern emise de instituții internaționale de profil (Institutul Auditorilor Interni din Statele Unite ale Americii, Institutul Francez al Auditului și Controlului Intern, Institutul Auditorilor din Marea Britanie și Irlanda).

II. Observații

1. Observăm că prin prezentul demers legislativ se permite ca activitatea de auditor financiar să fie exercitată inclusiv de către auditorii interni care dețin un certificat de audit intern emis de instituții de profil cu recunoaștere internațională, respectiv Institutul Auditorilor Interni din Statele Unite ale Americii, Institutul Francez al Auditului și Controlului Intern, Institutul Auditorilor Interni din Marea Britanie și Irlanda. Or, nu este clar în ce măsură certificatul de audit intern, emis în condițiile anterior menționate, corespunde criteriilor solicitate auditorilor financiari pentru exercitarea profesiei.

Astfel, deși se pornește de la premisa înlăturării unei situații discriminatorii existente între sectorul public și cel privat în ceea ce privește exercitarea profesiei de auditor, semnalăm că doar existența unor situații identice reclamă un tratament identic. În acest sens, arătăm că potrivit jurisprudenței Curții Constituționale¹, „*principiul egalității în drepturi presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De asemenea, potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale, situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rational*”

Din situația expusă nu e clar dacă auditorii financiari se află într-o situație identică cu auditorii interni ce efectuează activitate de audit public intern. Mai mult, era necesar a se analiza dacă reglementarea propusă nu generează o situație de tratament diferențiat pentru auditorii financiari ce își exercită activitatea în condițiile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/1999*.

2. Având în vedere că în Expunerea de motive a inițiativei legislative se face trimitere la *Legea nr.672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările ulterioare*, precizăm următoarele:

- afirmația potrivit căreia *Legea nr.672/2002, „admite competențele profesionale dobândite prin certificări internaționale de profil pentru practica profesiei de auditor intern în sistem public”* este prezentată diferit

¹ referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 alin. (1) din *Legea nr. 273/2004* privind procedura adopției

în raport cu dispozițiile din legea menționată. Potrivit prevederilor acesteia, persoanele care dețin funcția de auditor intern în entitățile publice sunt angajații entității cu normă întreagă și își desfășoară activitatea în cadrul unui compartiment organizat distinct în subordinea conducătorului entității;

- certificatul reglementat de *Legea nr.672/2002* nu dă posibilitatea titularului de a exercita profesia de auditor intern ca o activitate liberală. Acesta asigură conducătorul entității că persoana respectivă deține competențele profesionale de a desfășura misiuni de audit intern în entitățile publice;

- exercitarea funcției de auditor intern în entitățile publice ca profesie liberală nu este posibilă, nefiind reglementată de *Legea nr.672/2002*;

- la alin.(6) al art.20 din *Legea nr.672/2002* se dispune că auditorilor interni care dețin un certificat emis de instituții de profil cu recunoaștere internațională (Institutul Auditorilor Interni din Statele Unite ale Americii, Institutul Francez al Auditului și Controlului Intern, Institutul Auditorilor Interni din Marea Britanie și Irlanda) le sunt recunoscute competențele profesionale dobândite și nu trebuie să mai susțină testul privind verificarea cunoștințelor. Aceasta nu presupune că auditorilor interni care dețin un certificat cu recunoaștere internațională le sunt eliberate automat certificate de atestare. Pentru obținerea certificatului de atestare aceste persoane trebuie să facă în plus dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute lit.b) și lit.c) de la alin.(5) al art.20 din *Legea nr.672/2002* (respectiv experiență profesională de minimum un an și probitate profesională, confirmată prin două recomandări din partea unor auditori sau specialiști în domeniu, cu experiență de minimum 5 ani în activitatea publică);

- profesia de auditor intern în România nu este o profesie reglementată și nu este cuprinsă în *Legea nr.200/2004 privind recunoașterea diplomelor și calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România, cu modificările și completările ulterioare*, ca o profesie de sine stătătoare. În acest sens, nu există un cadru legal care să garanteze că persoanele cu o certificare în audit intern și care exercită această activitate ca profesie liberală sunt supuse unui sistem de monitorizare, unui sistem de sancționare pentru activitatea slabă sau unui sistem de formare profesională continuă pentru asigurarea calității serviciilor prestate ca auditori interni.

- pentru autorizarea persoanelor care dețin un certificat în audit intern cu recunoaștere internațională, în vederea exercitării auditului intern, în condițiile lit. e) de la alin.(3) al art.3 din *Ordonanța de urgență a*

Guvernului nr.75/1999 se pot avea în vedere prevederile art.9 din *Directiva 2006/43*², modificată prin *Directiva 2014/56*³, potrivit căreia o persoană care a promovat un examen universitar, posedă o diplomă universitară sau o calificare echivalentă în una sau mai multe dintre disciplinele menționate la testul de cunoștințe teoretice poate fi exceptată de la acest test. În acest sens, *Legea nr.162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, cu modificările ulterioare*, prevede un mecanism de echivalare al unor diplome de licență, programe de master sau unor calificări profesionale.

Astfel, în contextul celor de mai sus, precizăm că prevederile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr.75/1999* și, implicit, cele ale *Legii nr.162/2017*, vizează operatorii economici și nu instituțiile publice. În aceste condiții, considerăm că motivarea cuprinsă în instrumentul de fundamentare a inițiativei legislative, prin trimitere la *Legea nr.672/2002* nu reprezintă elemente de justificare a emiterii propunerii legislative.

3. Potrivit prevederilor alin.(3) al art.3 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.75/1999*, auditorii financiari sau firmele de audit care sunt autorizați/autorizate în condițiile legii și care sunt membri ai Camerei Auditorilor Financiari din România (CAFR), efectuează audit financiar care constă, în principal, din următoarele activități:

a) auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate, în condițiile legii;

b) auditul situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate, în măsura în care acesta nu constituie un audit statutar, conform legii;

c) misiuni de revizuire a situațiilor financiare anuale, a situațiilor financiare consolidate, precum și a situațiilor financiare interimare;

d) misiuni de asigurare și alte misiuni și servicii profesionale, în conformitate cu standardele internaționale în domeniu și cu alte reglementări adoptate de Cameră;

e) audit intern, altul decât auditul public intern.

Precizăm că, în România, potrivit reglementărilor în vigoare, activitatea de audit intern este o activitate din cadrul profesiei de auditor

² Directiva 2006/43/CE a Parlamentului European a Consiliului din 17 mai 2006 privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate, de modificare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului și de abrogare a Directivei 84/253/CEE a Consiliului

³ Directiva 2014/56/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 de modificare a Directivei 2006/43/CE privind auditul legal al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare consolidate

financiar. Activitatea de audit financiar poate fi efectuată cu monitorizarea CAFR.

Monitorizarea activității de audit intern efectuată de către auditorii financiari se realizează de către CAFR și reprezintă garantarea de către organismul profesional, sub supravegherea autorității statului, că activitatea de audit intern din România se desfășoară în condiții de calitate și cu respectarea standardelor profesionale specifice activității de audit intern, adoptate în România, de către CAFR.

4. Autorizarea auditorilor financiari din România se realizează potrivit prevederilor *Directivei 2006/43*, modificată prin *Directiva 2014/56*, transpusă în România prin *Legea nr.162/2017*.

Potrivit prevederilor art.3 din *Legea nr.162/2017*, autoritatea competentă responsabilă pentru autorizarea auditorilor financiari și a firmelor de audit este Autoritatea pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar (ASPAAS).

ASPAAS autorizează ca auditori financiari doar persoanele fizice care îndeplinesc condițiile prevăzute la art.5 și art.7-art.11, respectiv:

- au o bună reputație.
- sunt licențiate a unei instituții de învățământ superior sau au un nivel echivalent;
- au urmat un curs de instruire teoretică organizat sau recunoscut de ASPAAS;
- au efectuat un stagiu de pregătire practică, potrivit prevederilor art.11;
- au promovat examenul de competență profesională, organizat sau recunoscut de ASPAAS.

5. Pentru a deveni stagiar în activitatea de audit financiar, o persoană trebuie să îndeplinească condițiile de la art.11 din *Legea nr.162/2017*, respectiv:

a) să fie licențiată a unei instituții de învățământ superior. Diploma obținută la absolvirea instituției de învățământ superior trebuie să fie recunoscută/echivalată de către Ministerul Educației;

b) să fi promovat testul de verificare a cunoștințelor pentru accesul la stagiu;

c) să aibă o bună reputație.

Un stagiar în activitatea de audit financiar efectuează un stagiu de pregătire practică de cel puțin 3 ani care va cuprinde, printre altele, participarea la auditul situațiilor financiare anuale sau al situațiilor

financiare anuale consolidate. Stagiul practic se efectuează la un auditor financiar autorizat în România sau în alt stat membru ori în cadrul unei firme de audit autorizate în orice stat membru.

La terminarea stagiului, în vederea autorizării ca auditor financiar, stagiarii susțin examenul de competență profesională organizat de către ASPAAS.

Potrivit prevederilor art.8 din *Legea nr.162/2017*, examenul de competență profesională trebuie să asigure verificarea nivelului necesar de cunoștințe teoretice în domeniile relevante pentru auditul statutar, precum și a capacității de a aplica în practică cunoștințele teoretice. Examenul se susține sub formă scrisă și cuprinde două probe: o probă teoretică și o probă practică.

6. Un auditor financiar primește dreptul de practică în România după ce a fost autorizat de către ASPAAS, în condițiile *Legii nr.162/2017*, și se înscrie ca membru al CAFR în condițiile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr.75/1999*, fiind înregistrat în Registrul public electronic, prevăzut la art.14 din *Legea nr.162/2017*.

Ulterior, auditorii financiari autorizați de ASPAAS, membri ai CAFR, înscriși în Registrul public electronic, pot efectua toate activitățile stabilite de alin.(3) al art.3 din *Ordonanței de urgență a Guvernului nr.75/1999*, inclusiv activități de audit intern.

7. La art.9 din *Directiva 2006/43*, se stabilește că un stat membru poate prevedea ca o persoană care a promovat un examen universitar sau de nivel echivalent sau care posedă o diplomă universitară sau o calificare echivalentă în una sau mai multe dintre disciplinele menționate la testul de cunoștințe teoretice, poate fi exceptată de la acest test în disciplinele pe care le include examenul sau diploma în cauză.

Astfel, în temeiul Directivei menționate mai sus, *Legea nr.162/2017*, prevede un mecanism de echivalare al unor diplome de licență, programe de master sau unor calificări profesionale, astfel cum se stabilește (art.10).

Potrivit prevederilor alin.(1) al art. 10 din *Legea nr.162/2017*, prin derogare de la prevederile articolelor care reglementează examenul de competență profesională, titularul unei diplome de licență, al unei diplome universitare la nivel de master sau al unei calificări profesionale în unul ori mai multe dintre domeniile prevăzute pentru testul de cunoștințe teoretice inclus în examenul de competență profesională este exceptat de la testul de cunoștințe teoretice inclus în examenul de competență profesională, la

disciplinele respective, în situația în care curricula universitară acoperă una sau mai multe dintre discipline.

Astfel, examenul de competență cuprinde două probe: proba teoretică (testul de cunoștințe teoretice) și proba practică (aplicarea în practică a cunoștințelor teoretice). Deținătorii unor calificări/certificări profesionale pot beneficia de o echivalare a probei teoretice a examenului de competență într-un domeniu sau mai multe domenii cuprinse în proba teoretică, cealaltă probă a examenului urmând a fi susținută.

Implicit, certificarea de audit intern emisă de Global IIA, poate fi inclusă în mecanismul de echivalare a unor domenii stabilite în proba teoretică a examenului de competență profesională.

8. Aplicarea dispozițiilor inițiativei legislative ar pune ASPAAS în imposibilitate de a aplica prevederile *Legii nr.162/2017*, pentru auditorii interni a căror recunoaștere va fi suficientă cu dovada diplomei de absolvire a instituțiilor internaționale de profil, regăsite la:

- alin.(3) al art.35 - Sistemele de asigurare a calității din Capitolul VI - Asigurarea calității, conform căroră *"În vederea evaluării sistemului de control al calității la nivelul auditorului financiar sau firmei de audit, precum și a respectării cerințelor de etică profesională, inspecțiile pentru asigurarea calității se pot desfășura și asupra altor misiuni de audit financiar efectuate de auditorul financiar sau firma de audit la clientul de audit statutar în cadrul perioadei auditate, altele decât cele de audit statutar"*; și

- alin.(1) și alin.(2) de la art.44 - Răspunderea contravențională de la Capitolul VII - Investigații și sancțiuni, conform căroră *"Constituie contravenții următoarele fapte:" (...)* c) *"exercitarea activității de audit financiar fără viza anuală emisă de autoritatea competentă"* și respectiv *"Contravențiile prevăzute la alin.(1) se sancționează după cum urmează: a) cele prevăzute la lit.a), c), d) și e), cu amendă de la 10.000 lei la 20.000 lei"*.

9. Considerăm că prin prevederile propunerii legislative s-ar pune semnul egalității între un profesionist autorizat cu drept de practică, în acest moment, în România, care parcurge pașii menționați mai sus, și un profesionist cu o diplomă de calificare internațională în audit intern.

De asemenea, considerăm că prin măsurile propuse s-ar scoate de sub incidența monitorizării, în România, activitatea de audit intern efectuată de

persoanele care vor avea drept de practică doar prin a face dovada absolvirii instituțiilor de profil menționate în aceasta.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Nicolae-Ionel CIUCĂ

~~PRIM-MINISTRU~~

Doamnei senator Alina-Ștefania GORGHIU
Vicepreședintele Senatului